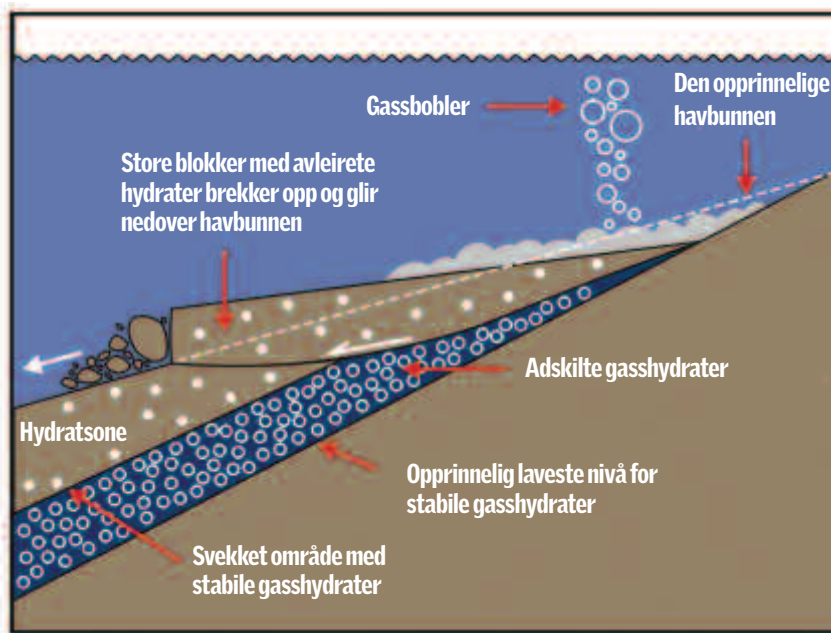

TSUNAMI: 2. juledag i fjor ble Sør-Øst-Asia rammet av et gigantisk jordskjelv som utløste en tsunami. Over 200.000 mennesker omkom.

FOTO: AP/SCANPIX

DE STORE RASENE: SS: Storegga-raset, TS: Trænadjupe-raset, AS - Andøya-raset, BIFS - Bjørnøya-raset. Den blå ringen viser hvor det er påvist gasshydrater i sjøbunnen.

STOREGGA-RASET

■ Storegga-raset for 8100 år siden er et av det største rasene i verden noensinne.

■ Et område på størrelse med Danmark raste ut og skapte bølger på mellom 10 og 20 meter langs kysten, mens det inne i fjorden er registrert bølgehøyder på opp mot 40 meter.

10-20 år. Nå skal det forskes på om oljevirkksomheten, som her på Haltenbanken,

FOTO: SCANPIX

ge tsunami-faren i Nordsjøen

fektene rundt gasshydrater i sjøbunnen og hvilket bidrag global oppvarming vil gi til økt rasfare og tsunami. Hvordan gasshydrater bidrar til å skape usikre områder er meget komplisert. Det er klart at man nøye bør vurdere sikkerheten ved nye olje- og gassfelter i kritiske, ustabile områder av kontinentalsokkelen, sier Couples.

Amerkansk interesse

Også U.S Naval Research Laboratory (NRL) har forsket på faren for nye ras på norsk kontinentalsokkel.

– Vårt studie (av Storegga-området) viser også at faren for store ras (og resulterende tsunami) ikke forsvant etter siste istid, men at den forblir høy for øvre helning

langs kontinentalsokkelen. I tillegg vil global oppvarming øke denne risiko, konkluderer Peter R.Vogt ved NRL.

Flere farlige områder

På Vøring-platået utenfor kysten av Trøndelag er det en rekke ustabile områder, hvorav ett område på 1000 kvadratkilometer allerede er deformert og kan være i fare for å rase ut innen 10-20 år. Et kritisk område ser ut til å være på nordsiden av Ormen Lange Gass Domen nord for Storegga-raset hvor det er påvist gasshydrater i sjøbunnen.

Regjeringen bidrar...

I Norge har regjeringen bevilget fem millioner kroner i år og 7,6

millioner neste år til en selskapsuavhengig kartlegging av havbunnen og da kun kysten Lofoten / sørlige Barentshavet.

Dette dekker ikke flere farlige ras-områder og det blir mikroskopisk når vi vet at Hydro, EU og andre brukte mellom 1 og 1,2 milliarder kroner på om «Ormen Lange Gass Prosjektet» kunne utbygges i Storegga-ras-området.

Storegga «friskmeldt»?

Etter syv år med undersøkelser «friskmelder» Norsk Hydro Storegga-området og bygger ut Ormen Lange Feltet. Petter Bryn, sjefsgeologen i prosjektet har konkludert med at det ikke vil gå nye ras i Storegga området før vi får en ny istid eller to.

– Faktisk er det svært liten sjans for betydelige ras i strekningen mellom Lofoten og Sognefjorden, sier han.

Liten sjanse for nye ras?

Jan Mangerud tror sannsynligheten for ett nytt ras av typen Storegga er liten. Men han er kritisk til at Norsk Hydro kategorisk påstår at området er 100 prosent sikkert.

– Det er Hydros tolkning, men vi har ikke nok kunnskap til å avvise at dette kan skje. Selve Storegga-raset var også usannsynlig. Det raste ut der sokkelens helningsgrad er kun én grad, sier Mangerud til A tenposten.

Også geologiprofessor Stein

Bondevik, ved Universitetet i Tromsø, er ikke heller ikke like sikker som Hydro.

– Jeg har kanskje en liten følelse av at konklusjonen (fra Hydro) var gitt på forhånd, det skulle være trygt å bygge ut Ormen Lange, sier han til Dagbladet.

Bondevik sier videre at under vannsskjelvet på over 6,8 på Richters skala kan gi grunn for bekymring for nye ras og påfølgende tsunamier.

Det er klart at Norge igjen vil bli utsatt for disse enorme tsunami-bølgene – det man er usikker på er når neste tsunami vil komme.

JØRN ERIK OMMANG